

Legyen a három pont P_1 , P_2 és P_3 . Ha valamelyik kettő egybeesik, akkor ezek köré ugyanakkora sugarú köröket rajzolva elérhetjük, hogy legyen $2n^2$ olyan pont, amelyen három kör is átmegy. A továbbiakban ezért feltesszük, hogy P_1 , P_2 és P_3 különbözőek, valamint P_3 a P_1P_2 szakasz belsejében helyezkedik el.

Legyen $a = P_1P_3$ és $b = P_3P_2$, és vizsgáljuk meg, hogy P_1 , P_2 , P_3 köré egy r_1 , r_2 , illetve r_3 sugarú kört rajzolva, a három kör mikor megy át egy ponton. Legyen a P_i körüli r_i sugarú és a P_2 körüli r_2 sugarú kör metszéspontja Q . Ahhoz, hogy ez a metszéspont létrejöhessen, szükséges és elégséges, hogy teljesüljenek a háromszög-egyenlőtlenségek az r_1 , r_2 és $a + b$ számokra.

Tegyük fel, hogy a P_3 körüli, r_3 sugarú kör is átmegy Q -n. Felírva a koszinusztételt a P_1P_3Q és P_2P_3Q háromszögekre,

$$\cos P_1P_3Q \leq \frac{a^2 + r_3^2 - r_1^2}{2ar_3} = -\cos P_2P_3Q \leq -\frac{b^2 + r_3^2 - r_2^2}{2br_3},$$

ami rendezve a

$$(1) \quad b(r_1^2 - a^2) + a(r_2^2 - b^2) = (a + b)r_3^2$$

alakba írható.

Legyen $d = \min\left(\frac{a}{n}, \frac{b}{n}\right)$. Rajzoljuk meg P_1 körül az

$$r_{11} = \sqrt{a^2 + ad}, \quad r_{12} = \sqrt{a^2 + 2ad}, \quad \dots, \quad r_{1n} = \sqrt{a^2 + nad}$$

sugarú köröket, P_2 körül az

$$r_{21} = \sqrt{b^2 + bd}, \quad r_{22} = \sqrt{b^2 + 2bd}, \quad \dots, \quad r_{2n} = \sqrt{b^2 + nbd}$$

sugarú köröket, P_3 körül pedig az

$$r_{31} = \sqrt{2\frac{abd}{a+b}}, \quad r_{32} = \sqrt{3\frac{abd}{a+b}}, \quad \dots, \quad r_{3n} = \sqrt{(n+1)\frac{abd}{a+b}}$$

sugarú köröket. Ezzel a választással $b(r_1^2 - a^2)$ és $a(r_2^2 - b^2)$ az $abd, 2abd, \dots, nabd$ számokon, $(a + b)r_3^2$ pedig a $2abd, 3abd, \dots, (n + 1)abd$ számokon fut végig.

Az r_{1j}, r_{2j} és $a + b$ számokra mindig teljesülnek a megfelelő háromszög-egyenlőtlenségek, mert

$$a < r_{1j} \leq \sqrt{a^2 + nad} \leq \sqrt{a^2 + ab} < a + b$$

és

$$b < r_{2j} \leq \sqrt{b^2 + nbd} \leq \sqrt{b^2 + ab} < a + b.$$

Az egy ponton átmenő körhármasoknak a száma tehát megegyezik az $x + y = z$ egyenlet azon megoldásainak számával, amelyekben $x, y \in \{1, 2, \dots, n\}$ és $z \in \{2, 3, \dots, n + 1\}$. Az ilyen számhármasok száma

$$\sum_{x=1}^n (n + 1 - x) = \frac{n(n + 1)}{2} > \frac{n^2}{2}.$$

Mivel minden ilyen számhármashoz két metszéspont tartozik, összesen több, mint n^2 olyan pont van, amelyen három kör megy át. A feladat állítása tehát igaz a $c = 1$ választással.

Megjegyzés. Az előbbi konstrukciót módosítva, az

$$r_{3i} = \sqrt{\left(\left\lceil \frac{n}{2} \right\rceil + i\right) \frac{abd}{a+b}} \quad (i = 1, 2, \dots, n)$$

választással azoknak a pontoknak a száma, amelyeken három kör megy át, $\frac{3}{2}n^2$ lesz ha n páros, és $\frac{3n^2 + 1}{2}$ ha n páratlan. Azt is be lehet bizonyítani, hogy ennél több már nem érhető el. A legnagyobb c érték tehát, amivel az állítás igaz, a $\frac{3}{2}$.

Terpai Tamás (Fazekas M. Főv. Gyak. Gimn., 12. o.) dolgozata alapján

